ТЕМА №15

Изпъкнали обвивки

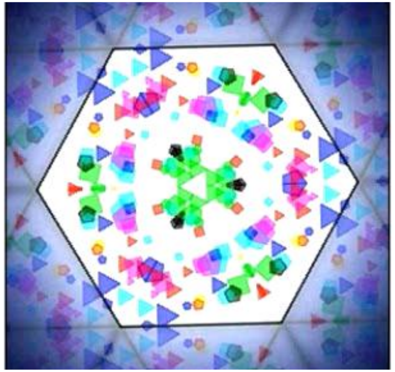

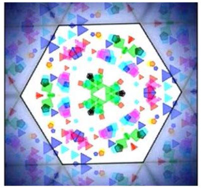

Съдържание

Тема 15: Изпъкнали обвивки

- Изпъкнали многоъгълници
- Изпъкнали многостени
- Изпъкнала обвивка

Изпъкнали многоъгълници

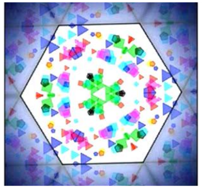

Малко терминология

Терминология

- Разглеждаме само прости многоъгълници (не се самопресичат)
- Те разделят равнината на две условни зони: вътрешност и външност

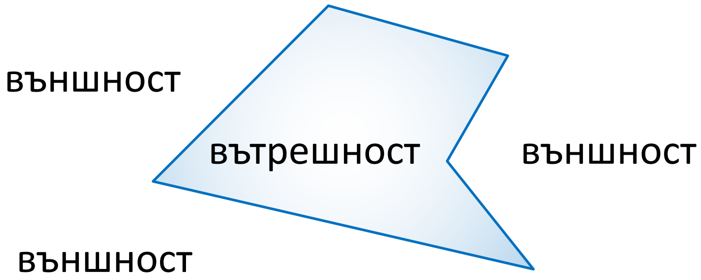

– Видове точки според положението им спрямо многоъгълника

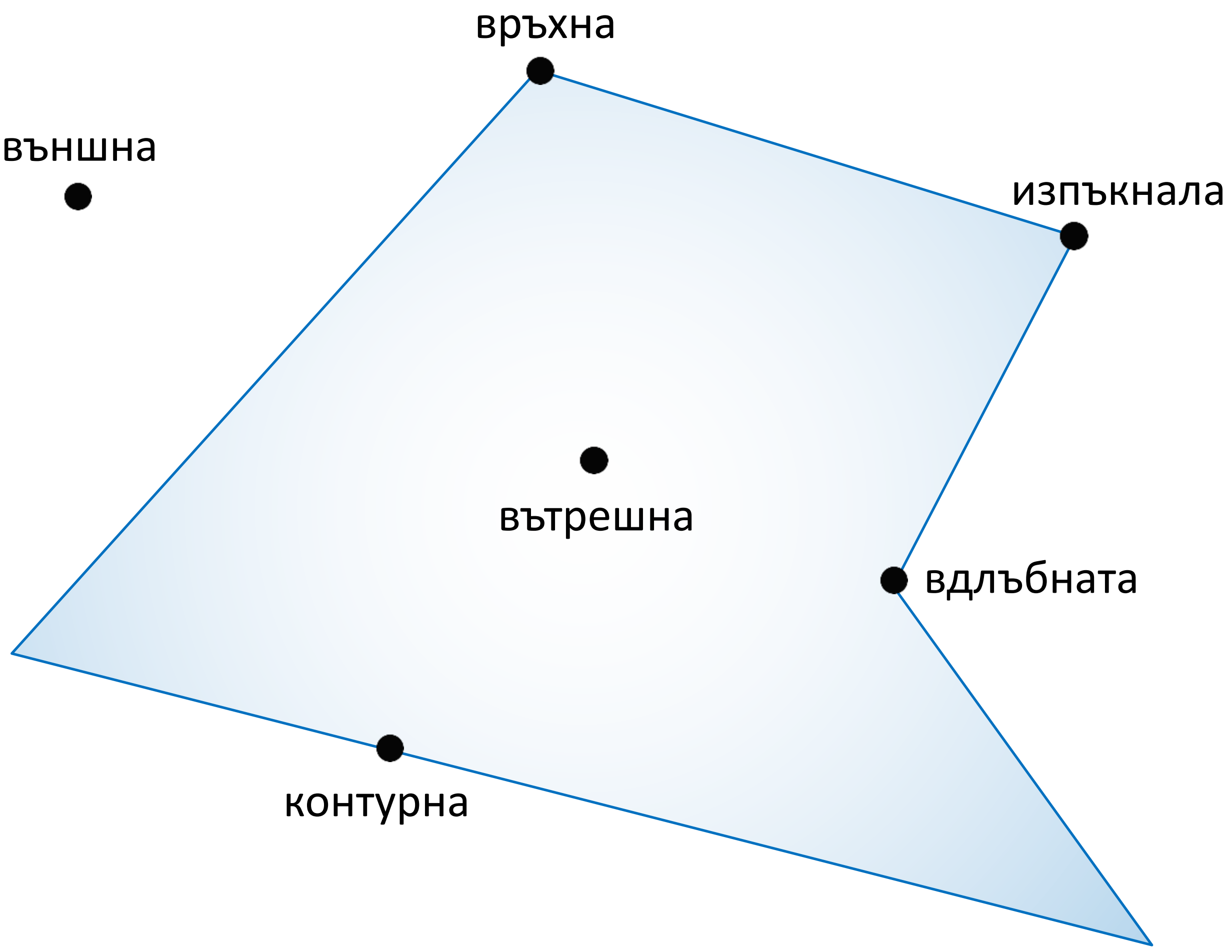
върхна
външна
изпъкнала
вътрешна
вдлъбната
контурна

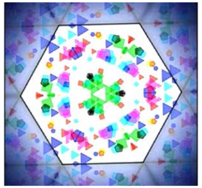

Изпъкнали многоъгълници

Изпъкнали многоъгълници

- Нямат вдлъбнати върхове
- Отсечка между всеки две невъншни точки е само от невъншни точки

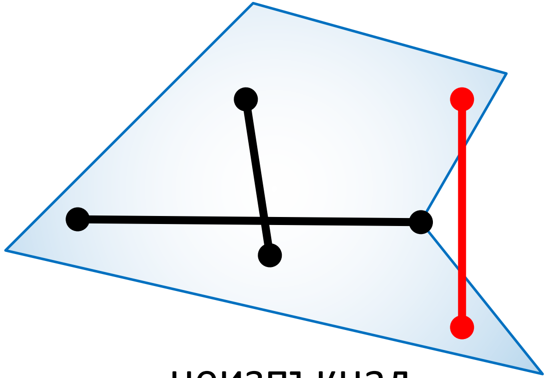

неизпъкнал

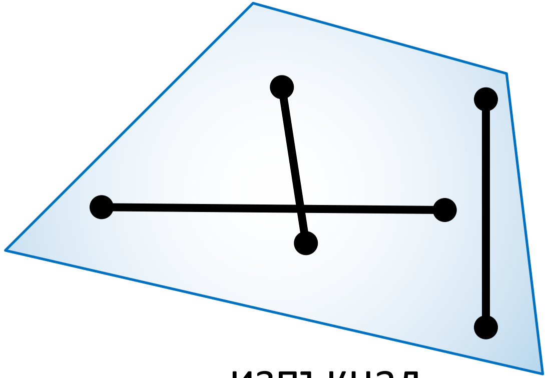

изпъкнал

Едно основно свойство

– Непразното сечение на изпъкнали многоъгълници е изпъкнал многоъгълник

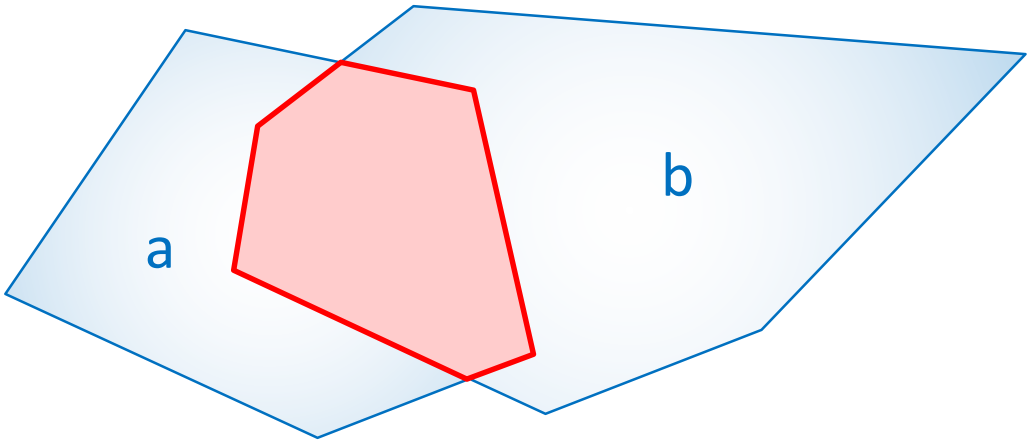

Доказателство (полагаме $\text{⌂}(x) \equiv$ „x е изпъкнал“)

Предполагаме ! $\text{⌂}(a \cap b) \Rightarrow$

$\exists PQ: P, Q \in a \cap b$ и $\exists M \in PQ: M \notin a \cap b$

$$\left.\begin{array}{l} \{P, Q \in a, \text{⌂}(a)\} \Rightarrow M \in a \\ \{P, Q \in b, \text{⌂}(b)\} \Rightarrow M \in b \end{array}\right\} \Rightarrow M \in a \cap b$$

Това противоречи с $M \notin a \cap b$

$\Rightarrow !\,!\,\text{⌂}(a \cap b)$

$\Rightarrow \text{⌂}(a \cap b)$

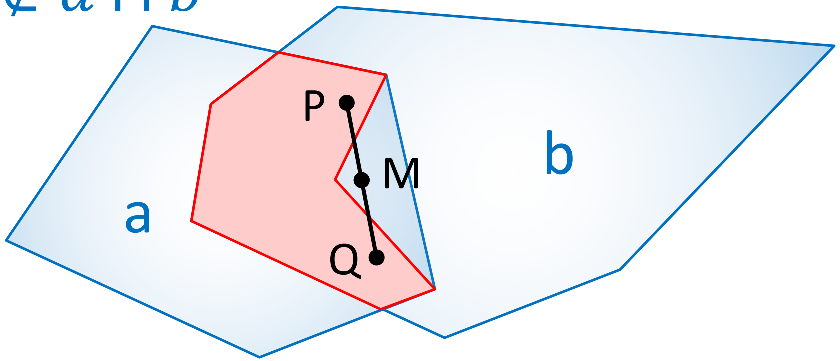

Същото нещо, но на човешки:

- Предполагаме, че сечението не е изпъкнало. Значи може да намерим отсечка, чиито краища са в сечението, а някаква вътрешна нейна точка е извън сечението.
- Обаче, и двата края принадлежат на единия многоъгълник, т.е. и някаквата точка също, понеже той е изпъкнал. По същата причина точката е и в другия многоъгълник.
- Щом тя е в двата, значи е и в сечението им. Т.е. червеното ни предположение е грешно. Затова сечението е не е неизпъкнало, което значи, че е изпъкнало.

Друго основно свойство: $V - E = 0$

- Където V е броят върхове, а E е броят страни
- За нормалните хора $V \geq 3$

За ненормалните съществуват

- Двуъгълник V=2 (не е отсечка)

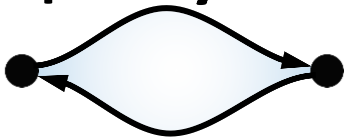

- Едноъгълник V=1 (не е точка)

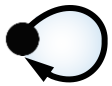

- Безъгълник V=0 (не е нищо)

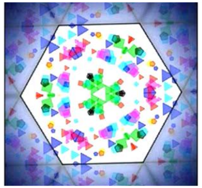

Чрез изродените случаи

Два изпъкнали многоъгълника

- Винаги имат сечение-многоъгълник

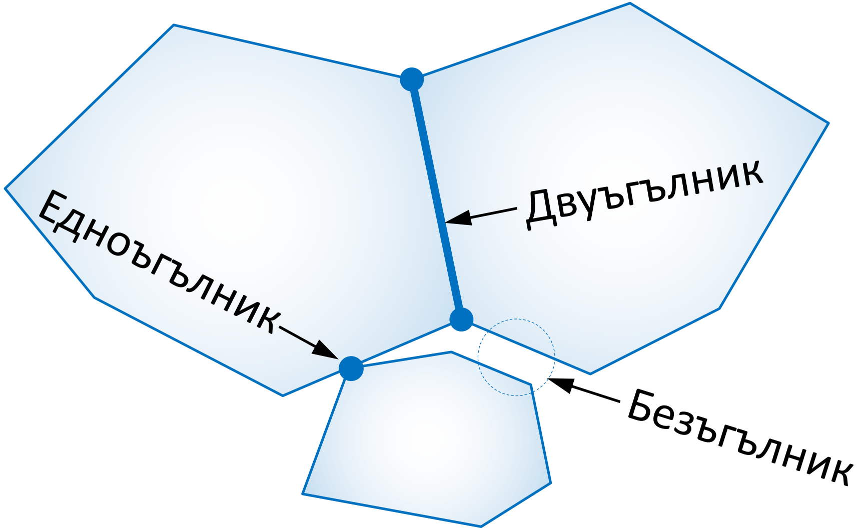

Изпъкнали многостени

0:20

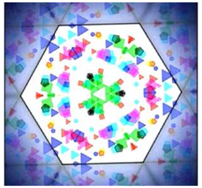

Дефиниция

Многостен

- 3D тяло, ограничено от равнинни многоъгълници
- Всяко ребро на многостена е страна на точно два от тези многоъгълника
- Всеки многоъгълник е стена на многостена

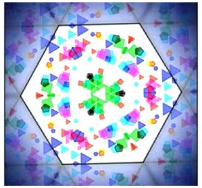

История и примери

История

- Изследвани още от древна Гърция
- Ползвани в математиката, астрономията, изкуствата

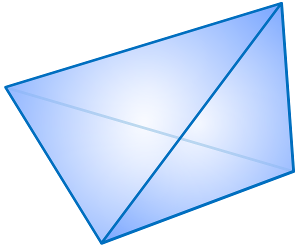

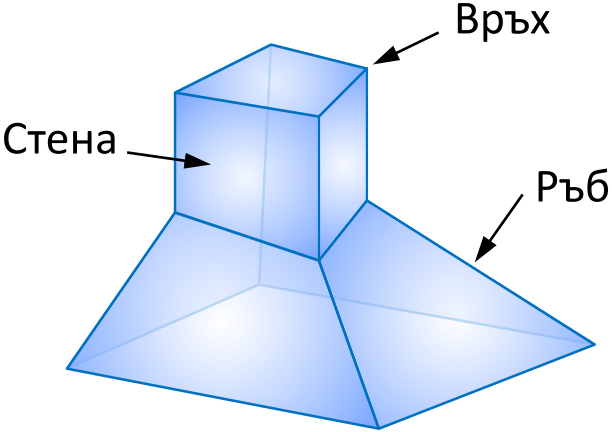

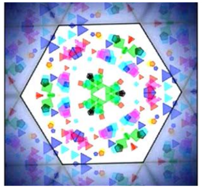

Изпъкнали многостени

Изпъкнали многостени

- През всеки връх съществува равнина, такава че всички точки от многостена са само в едното полупространство

Правилни многостени

- Трябва да са от еднакви правилни многоъгълници, сключващи еднакви стенни ъгли

Платонови тела

- Правилни многостени
- От еднакви правилни многоъгълници
- Сключващи еднакви стенни ъгли
- Само 5 са:

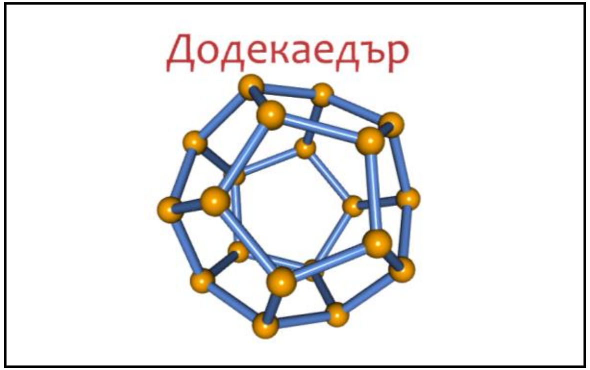

Използване на Платонови тела

- Да се търси истината
- Смисълът на съществуването на света

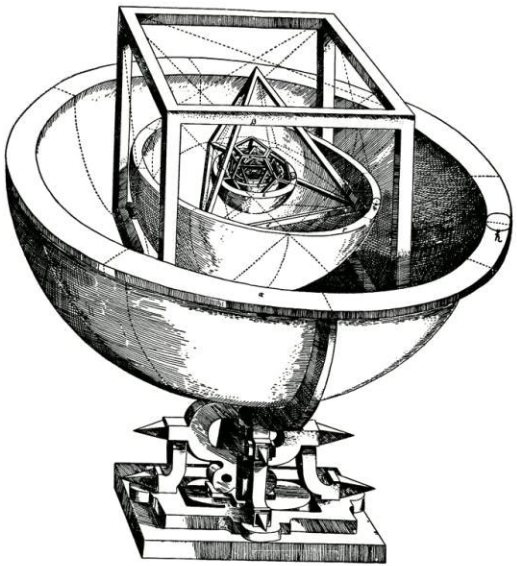

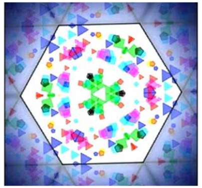

Формула на Ойлер

Прост многостен

- Многостен, който не се самопресича
- Може да бъде „издут“ до сфера

За всеки прост многостен

- Където V е броят върхове, E – ръбове, а F – стени:

$$V - E + F = 2$$

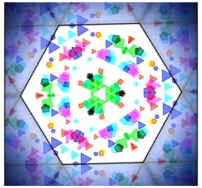

Да я проверим

Октаедър $6 - 12 + 8 = 2$

- Върхове $V = 6$
- Ръбове $E = 12$
- Стени $F = 8$

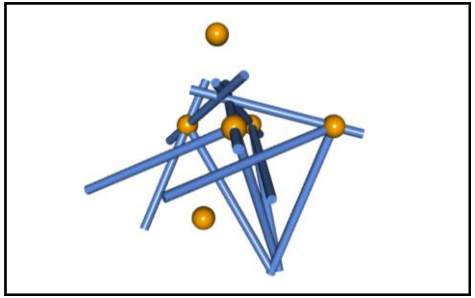

Додекаедър $20 - 30 + 12 = 2$

- Върхове $V = 20$
- Ръбове $E = 30$
- Стени $F = 12$

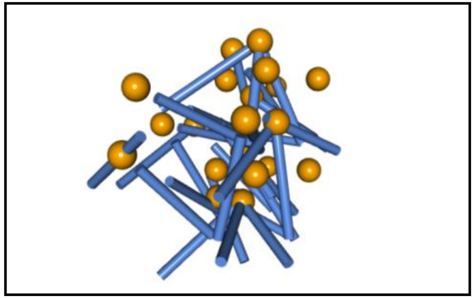

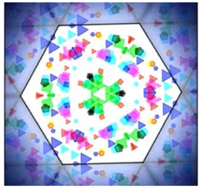

Още за $V - E + F = 2$

Важи за многостени, за които:

- Всички стени са обкръжени от единичен „пръстен“ от ръбове
- Всеки ръб се споделя от точно две стени и се простира между точно два върха
- Във всеки връх се срещат поне 3 ръба
- В многостена няма дупки и тунели

Тримерни тела в КГ

- Спазващи формулата на Ойлер
- Отговарящи на 4-те условия
- Удобни за представяне на тримерни обекти с мрежа

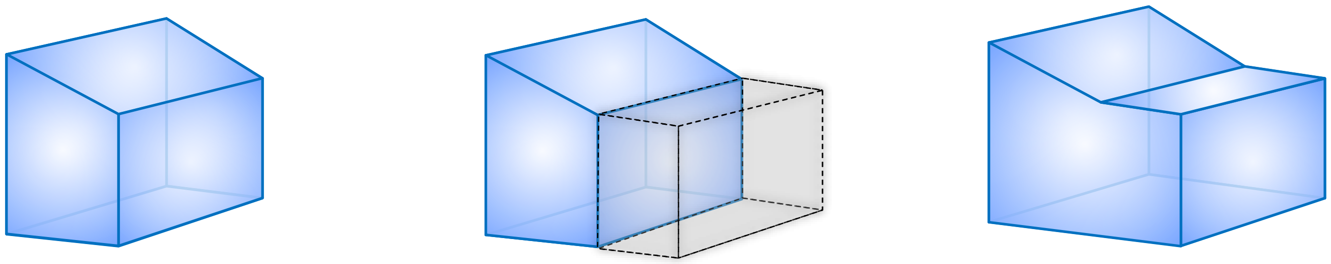

$V = 8, E = 12, F = 6$
$8 - 12 + 6 = 2$

$V = 10, E = 15, F = 7$
$10 - 15 + 7 = 2$

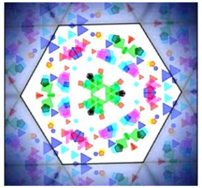

По-сложни тела

Топологични сфери

- За формулата на Ойлер се иска „да няма тунели“
- Такива тела са топологично еквивалентни на сфера

Какво правим с другите обекти

- Има доста такива обекти – халба за бира, геврек-осморка със захар (или без захар) и т.н.

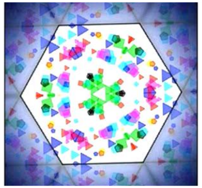

По-обща формула

Ако в 3D обект има T тунела, то $V - E + F = 2 - 2T$

- Модел на поничка: $T = 1$, а $V - E + F = 0$
- 3D модел на рамка за очила: $T = 2$, а $V - E + F = -2$
- Модел на език с 3 пиърсинга: $T = 3$, а $V - E + F = -4$

Още за формулата $V - E + F = 2 - 2T$

- Не зависи колко детайлно сме представили обекта като 3D мрежа

Да проверим с поничка

- Ама много груба, тоблеронска, поничка

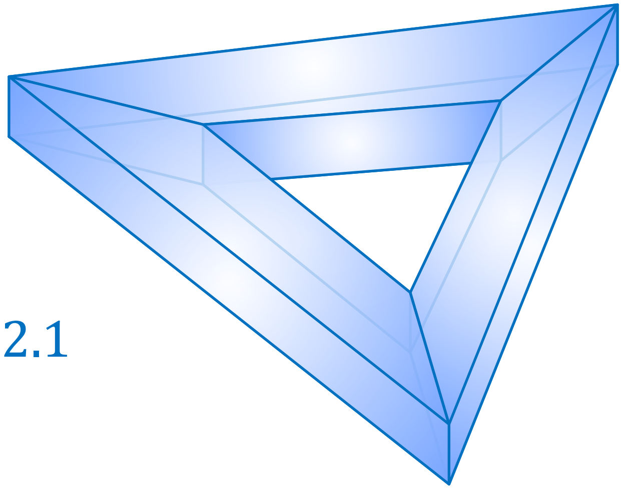

$V = 12$
$E = 24$
$F = 12$
$T = 1$

$V - E + F = 2 - 2T$
$12 - 24 + 12 = 2 - 2.1$

Изпъкнала обвивка

0:30

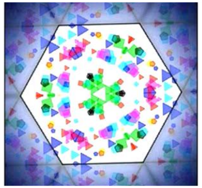

Изпъкнала обвивка в 2D

Няколко еквивалентни дефиниции

- Това е най-малкият по площ изпъкнал многоъгълник включващ всички върхове от многоъгълника

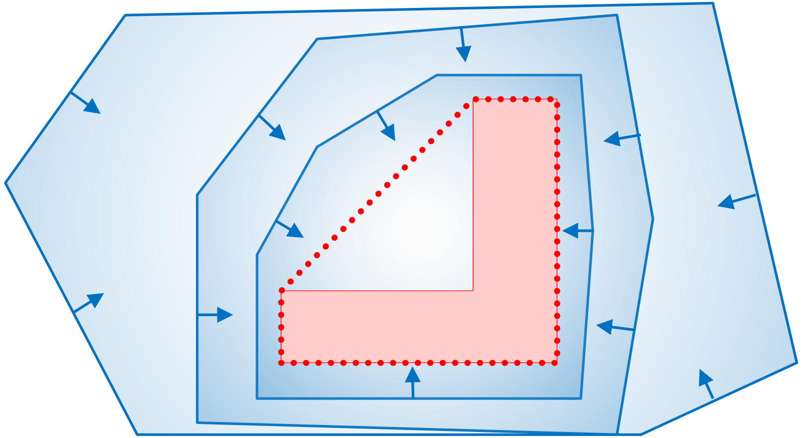

- Сечението на всички изпъкнали многоъгълници, които включват върховете на многоъгълника
- Обединението на всички триъгълници определени от върховете на многоъгълник

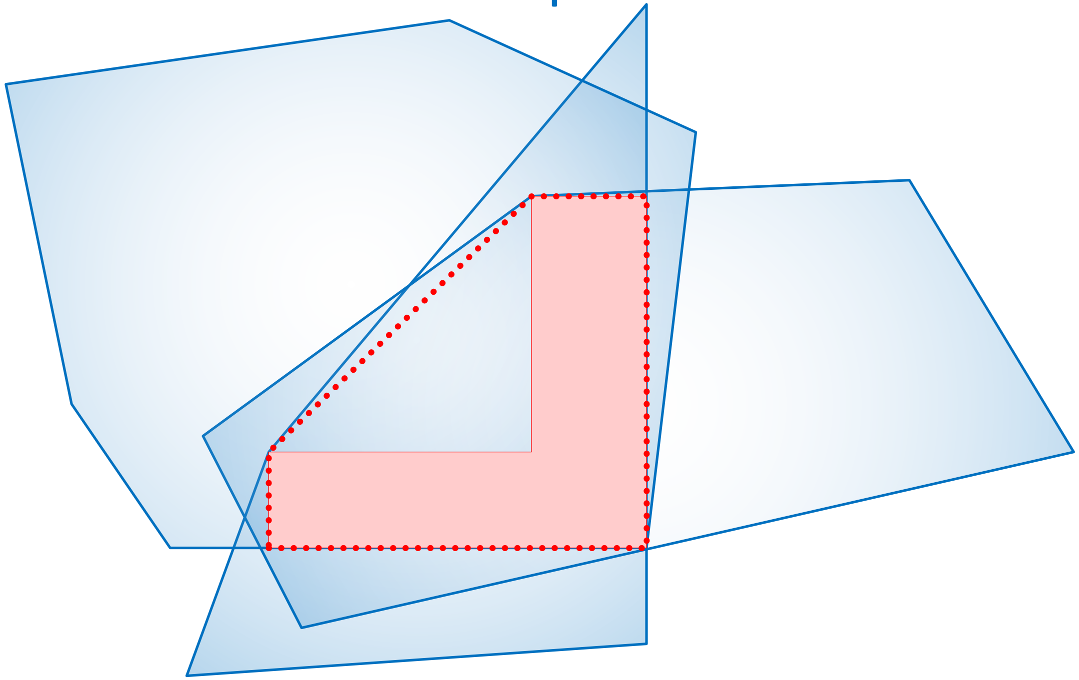

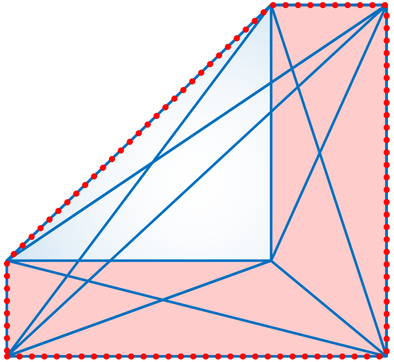

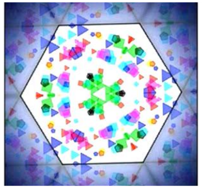

Изпъкнала обвивка в 3D

Изпъкнала обвивка на многостен

- Минималният изпъкнал многостен, включващ всички точки от многостена
- Или: сечението на всички многостени, включващи всички точки от многостена

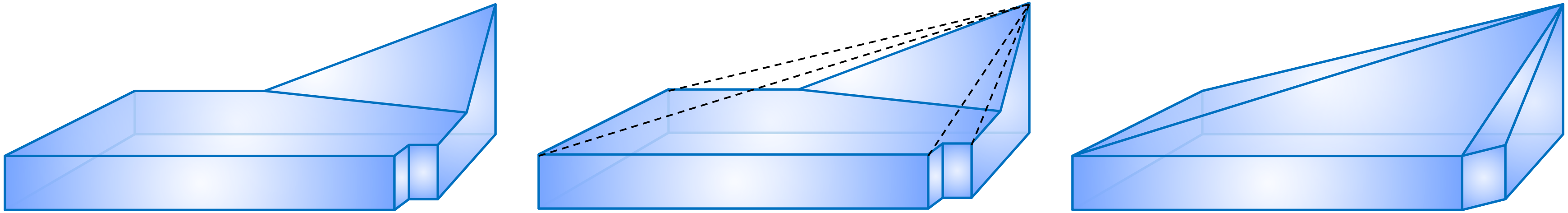

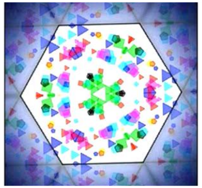

Намиране на обвивка

Намиране на изпъкнала обвивка

- Разглеждаме само в 2D
- Алгоритъм „Добавяне на точки“
- Алгоритъм „Опаковане на подарък“
- Алгоритъм „Сканиране на Греъм“

Алгоритъм
“Добавяне на точки”

0:35

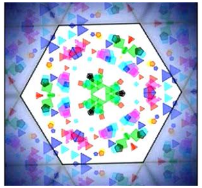

Основна идея

Алгоритъм

- Имаме многоъгълник a
- Създаваме безъгълник b
- Един по един всеки връх от a включваме в b
- Всяко такова включване променя b така, че да е винаги изпъкнал (с цената на изтриване на върхове)

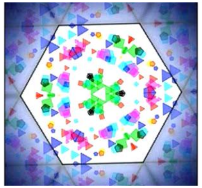

Една стъпка

Проверяваме дали $P \in b$

– Ако да, значи няма нужда да се добавя

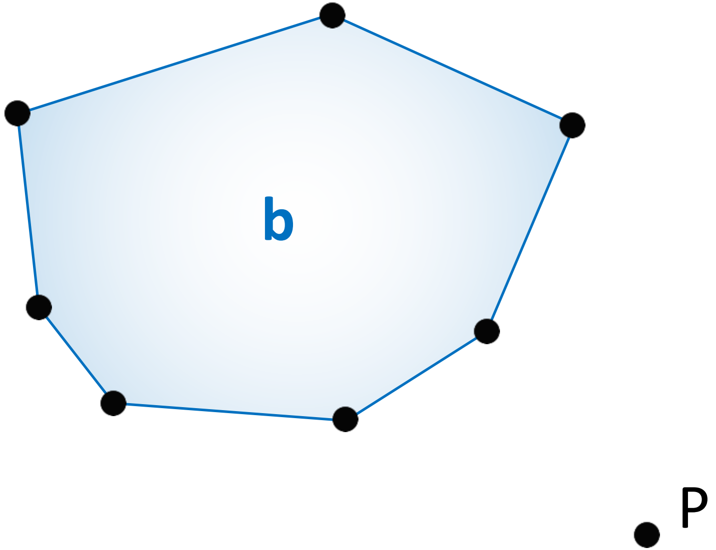

Построяваме тангентите през P към b

– Това са прави, свързващи P с връх на b така, че b да е само от едната страна

– Запомняме двата тангенциални върха

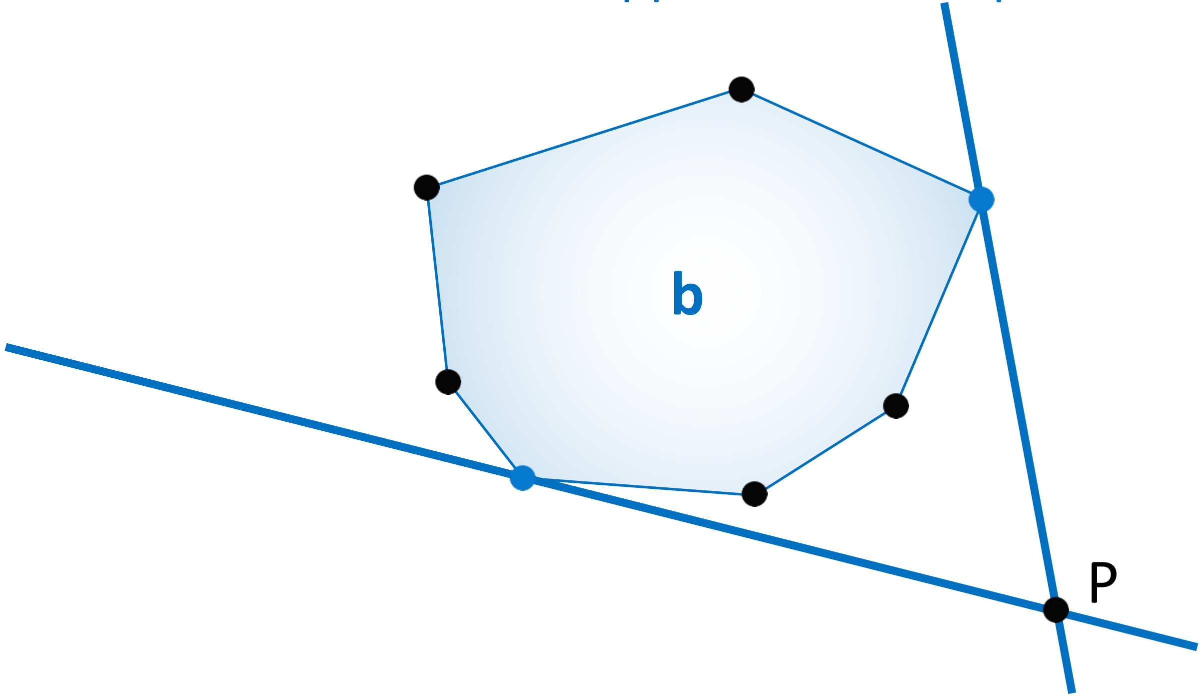

Премахваме по-близките върхове

– Това са върховете между запомнените два, които са откъм P спрямо правата която минава през тях

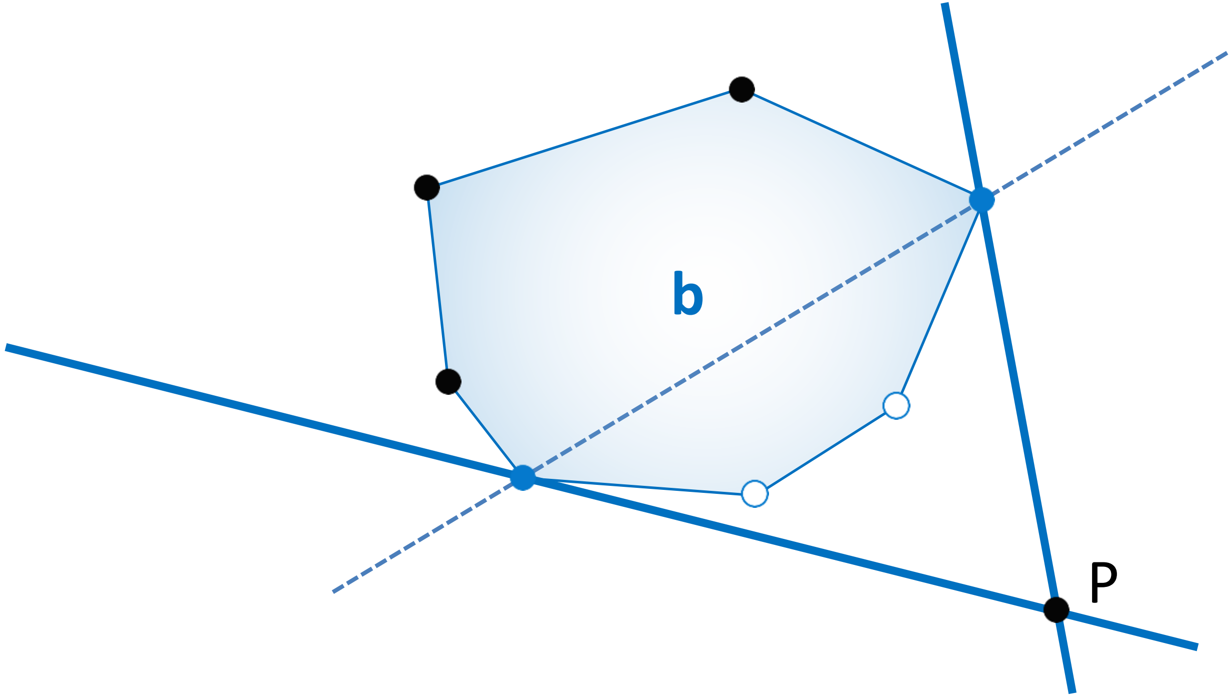

Шпакловаме

- Свързваме P с двата запомнени върха
- Вече имаме новия изпъкнал b

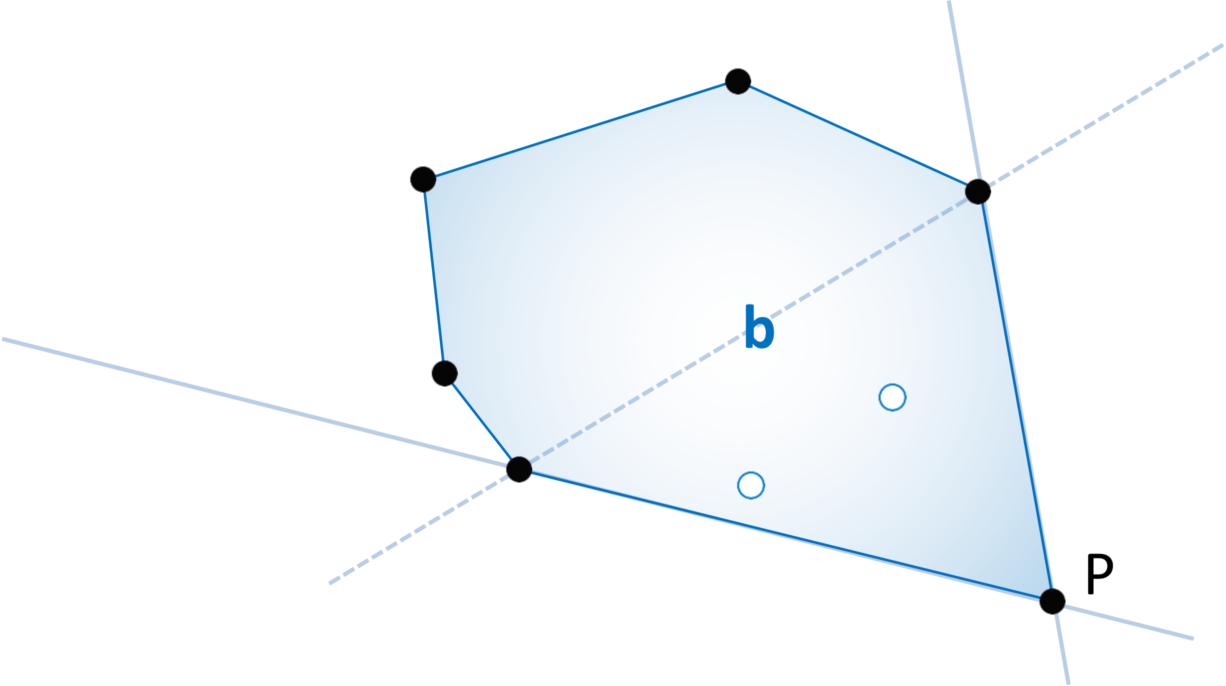

Да се внимава

– При тангенциални страни запомняме само по-далечния от двата върха

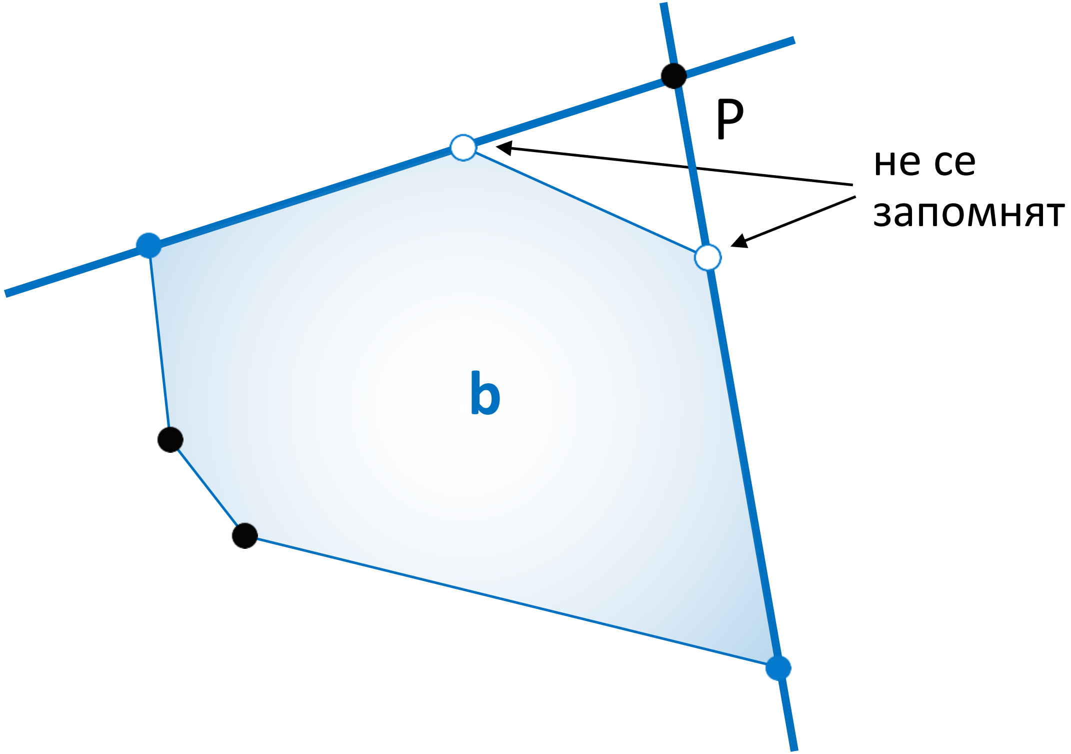

Алгоритъм
„Опаковане на подарък“

0:40

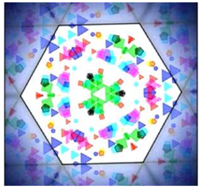

Основна идея

Алгоритъм

- Избираме точка, която със сигурност принадлежи към изпъкналата обвивка
- Коя да е тази точка? Ами … най-лявата, тази с най-малка x координата, е ОК.
- Завъртаме по часовниковата стрелка вертикален лъч от тази точка, докато опре до друга точка
- После завъртаме от другата и т.н.

Да го покажем

Избираме най-лявата точка

- Ако са няколко, избираме най-горната

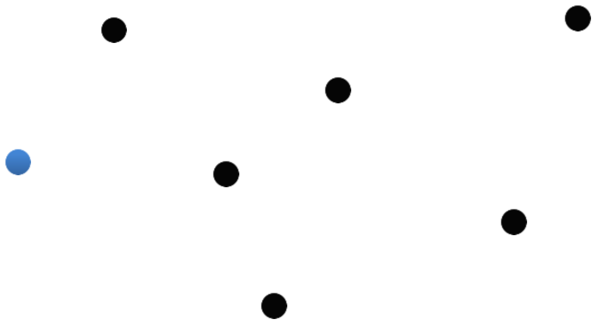

Завъртаме вертикален лъч

- Докато опре до друга точка
- Тази точка е следващата от обвивката

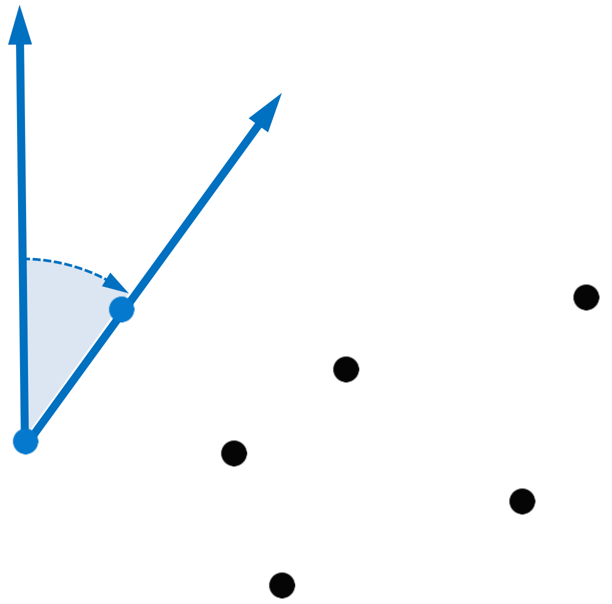

Завъртаме остатъка от лъч

- Около новата точка
- Така намираме поредната точка

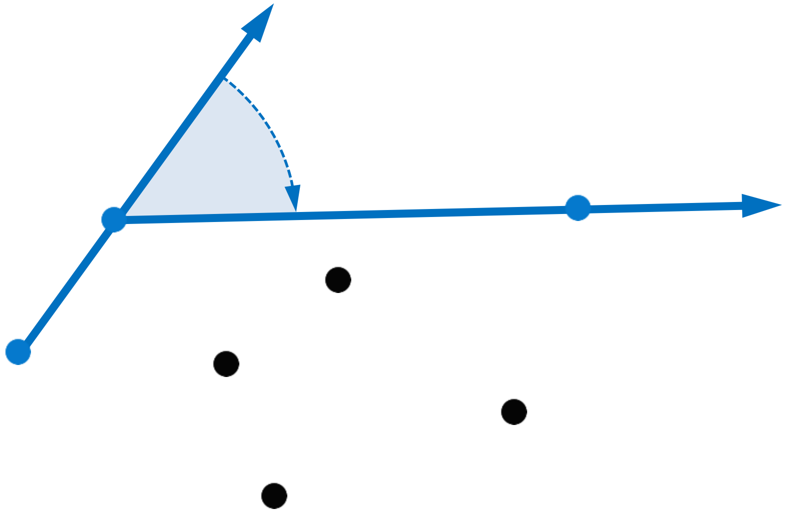

Продължаваме в този дух

- Около още по-нова точка
- Така намираме още по-поредна точка

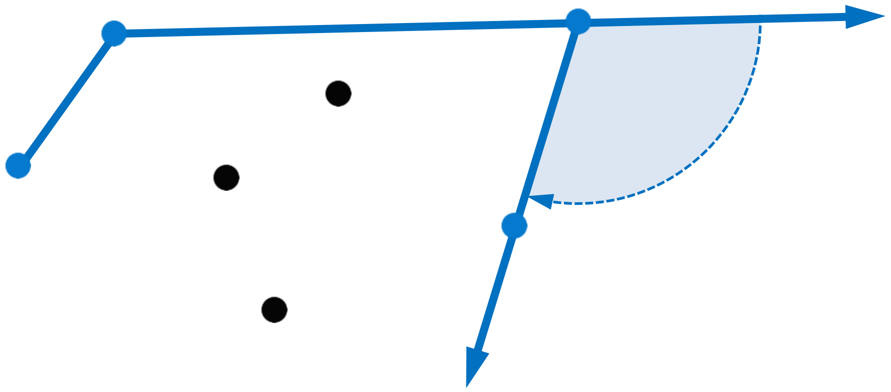

И още веднъж

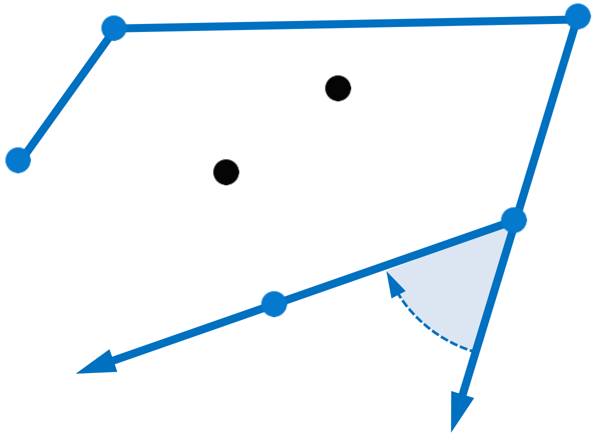

И за последно

- Рано или късно стигаме до първия връх
  (Забележка: догодина да ползвам по-къс пример)

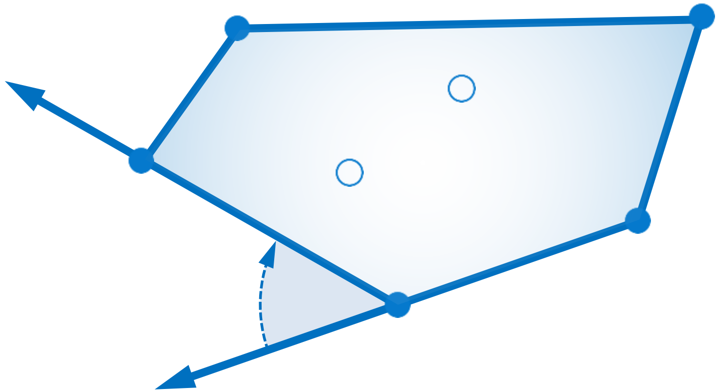

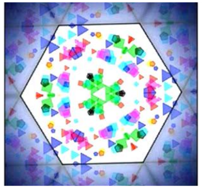

Какво би станало?

Ако изберем друга начална точка?

- Най-долната, най-дясната, най-горната
- Пак ще се опакова подаръка, стига първият лъч да е тангенциален

Ако изберем обратна посока на въртене?

- Ще ни се завие свят, но пак ще се опакова подаръка

Алгоритъм „Сканиране на Греъм“

0:45

Основна идея

Алгоритъм

- Избираме точка P_0, която със сигурност принадлежи към изпъкналата обвивка, примерно пак най-лявата
- Сортираме всички останали точки според ъгъла им в полярни координати спрямо P_0
- Избираме втора и трета точки: P_1 и P_2
- Работим с последните 3 избрани точки

Ето как работим

- Ако към третата сме направили завой надясно, изтриваме втората и пак гледаме последните три избрани точки

Пример

- Избираме най-лявата точка

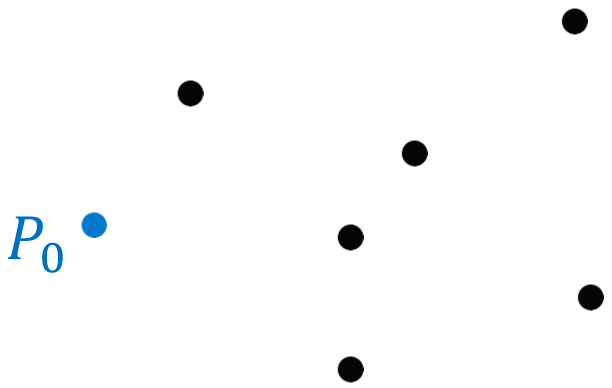

Сортираме според ъгъла

- Ползваме полярни координати
- Точката $(0,0)$ е в P_0
- Сортираме (преномерираме) точките

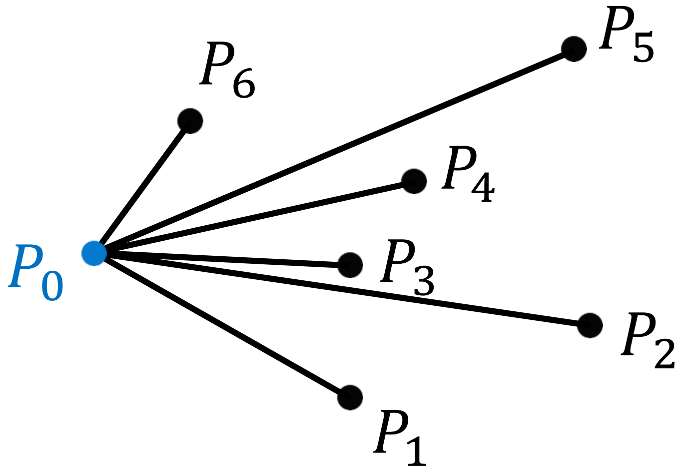

Избираме втора и трета точки

- Ползваме P_1 и P_2
- $P_0 P_1 P_2$ е текущият ни изпъкнал многоъгълник
- Забелязваме, че от $P_0 P_1$ завиваме наляво за P_2 – това е добре

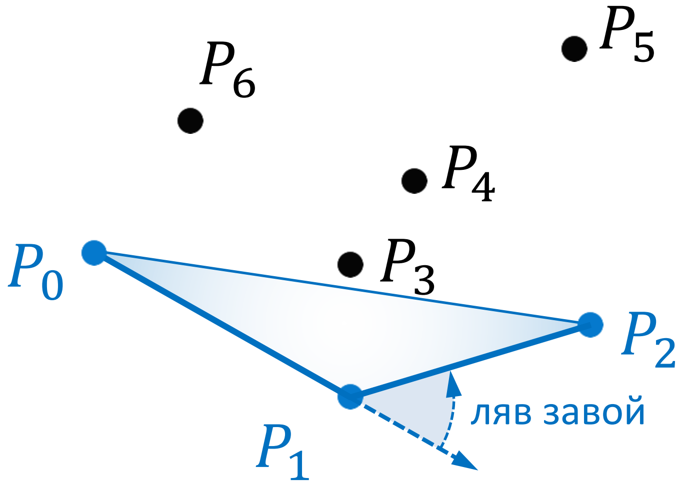

Избираме нова точка

- Това ще да е следващата P_3
- Последните три избрани точки вече са P_1, P_2 и P_3
- Забелязваме, че от P_1P_2 завиваме наляво за P_3 (направо не вярваме на късмета си)

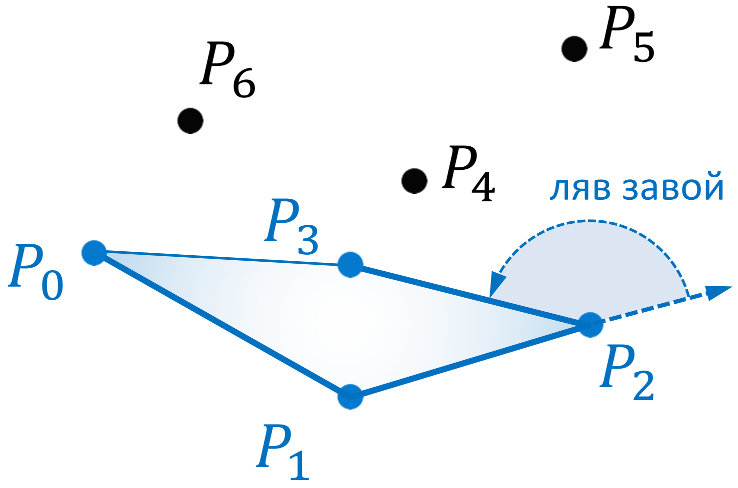

Избираме нова точка – P_4

- Вече работим с P_2, P_3 и P_4
- Забелязваме, че от P_2P_3 завиваме надясно за P_4, т.е. P_3 не може да е в изпъкналата обвивка
- P_3 трябва да се премахне

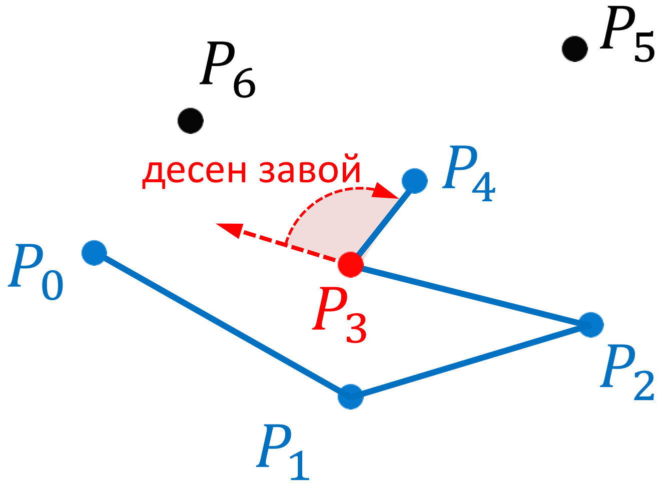

Премахваме P_3

- Вече последните три точки са P_1, P_2 и P_4
- Завоят към P_4 е ляв, т.е. текущият многоъгълник $P_0P_1P_2P_4$ е изпъкнал
- Продължаваме нататък

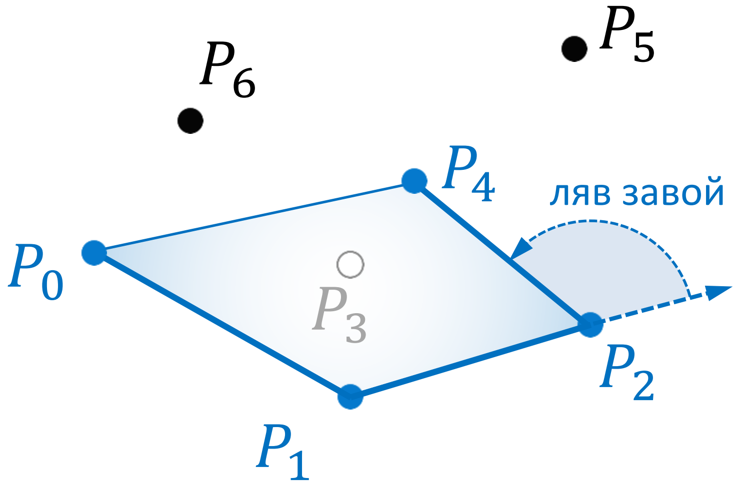

Добавяме P_5

- Аналогично, добавянето на P_5, ще премахне P_4, защото завоят от P_2P_4 към P_5 е десен
- Текущият изпъкнал многоъгълник става $P_0P_1P_2P_5$

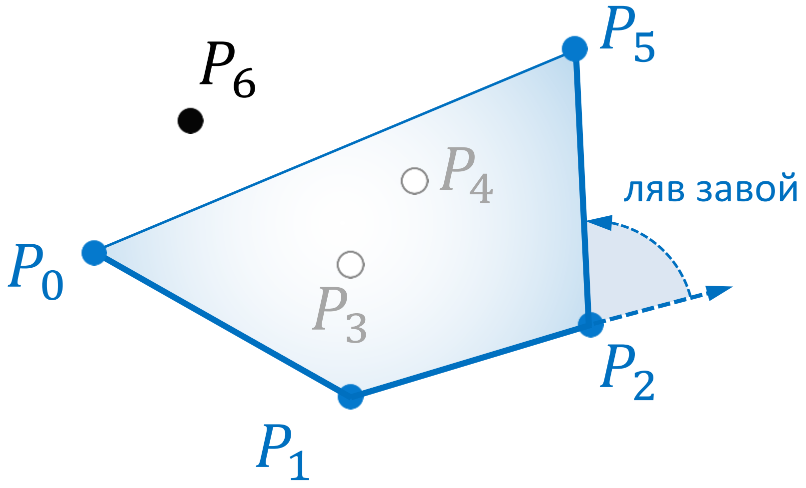

Следващите две стъпки са ясни

- Добавяме P_6 без проблеми и
- И стигаме до първата точка P_0
- С това изпъкналата обвивка $P_0P_1P_2P_5P_6$ е готова

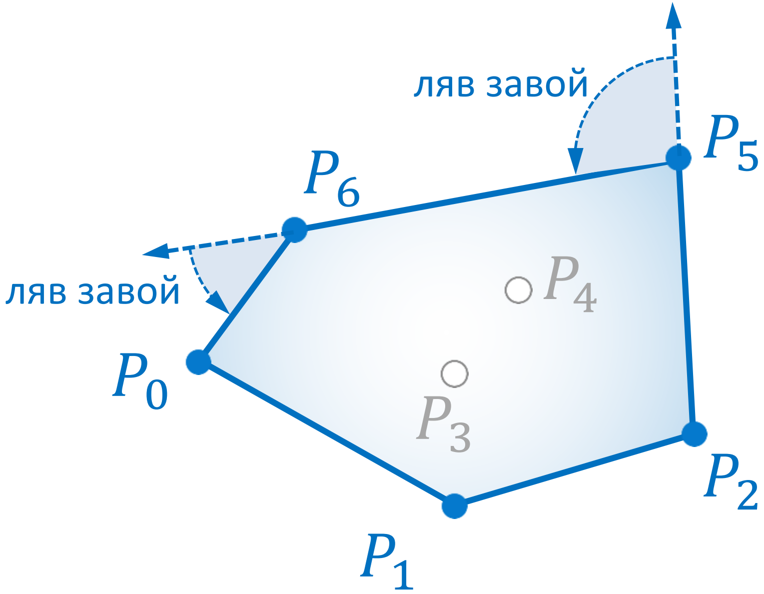

Алгоритмите
„на живо“

0:55

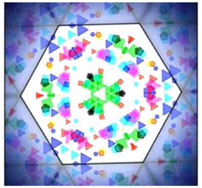

Илюстрации

Динамични илюстрации

- Алгоритъм „Добавяне на точки“
- Алгоритъм „Опаковане на подарък“
- Алгоритъм „Сканиране на Греъм“

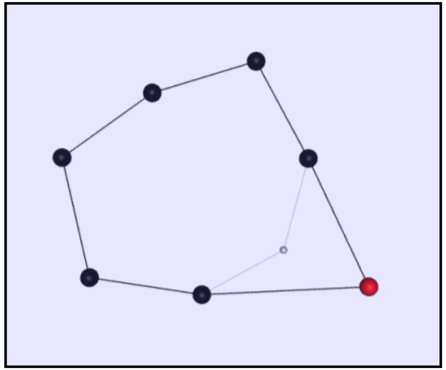

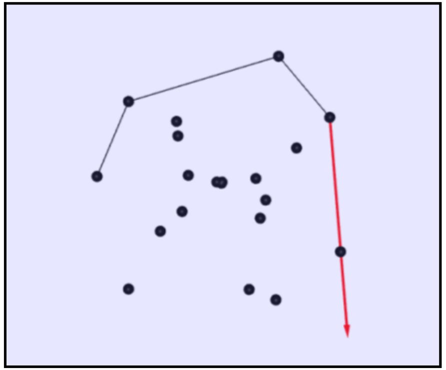

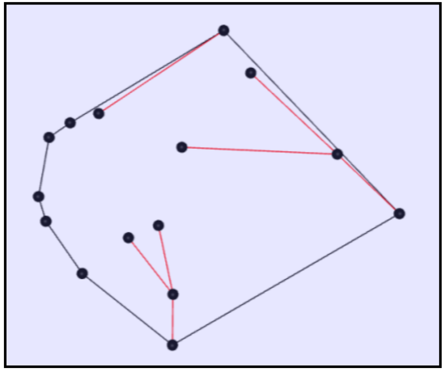

Въпроси и коментари

Повече информация

[KLRO]   стр. 25-26, 429-432

[LASZ]   стр. 78-88, 112-116, 139-145, 182-183

[MORT]   стр. 214-216

А също и:

– Graham's Scanning
  http://www.personal.kent.edu/~rmuhamma/Compgeometry/MyCG/ConvexHull/GrahamScan/grahamScan.htm
– The Convex Hull of a 2D Point Set or Polygon
  http://softsurfer.com/Archive/algorithm_0109/algorithm_0109.htm

Край